

Dîvân-ı Muhâsebât'ın Sûret-i Teşkil Ve Vezâ'ifine Dâ'ir Karârname

BİRİNCİ FASIL

Dîvân-ı Muhâsebât'ın Teşkili

Birinci Madde: Kânûn-u Esâsî'nin yüzbeşinci maddesinde muharrer olduğu üzere, emvâl-i devletin kabz ve sarfına me'mûr olanların muhâsebelerini rü'yet ve devâ'irden tanzîm olunan sal muhâsebelerini tedkîk itmek ve her üç ayda bir kere usûl-ü maliyeyi ba-takrîr taraf-ı Hazret-i Padişahiye 'arz ve mal me'mûrlarının emvâle ve muhâsebâta 'âid muhâkemelerini icrâ' eylemek üzere bir Dîvân-ı Muhâsebât teşkil olunmuşdur.

İkinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât Hey'eti ma'a re'îs oniki a'zâ ve bir müdde'î-i 'umûmî ve bir başkâtib ve on mümeyyiz ve on mülâzımdan ibârettir.

Üçüncü Madde: Dîvân-ı Muhâsebât'ın re'îs ve a'zâsı Hey'et-i Meb'ûsan'dan ekseriyetle 'azlinin lüzûmu tasdîk olunmadıkça kayd-ı hayat ile kalmak üzere bâ-irâde-i seniyye nasb olunur.

Dördüncü Madde: Re'îs ile a'zâ ve müdde'î-i 'umûmî huzur-u Sadâret Penâhi'de ve başkâtib ile mümeyyiz ve mülâzımlar Dîvân-ı mezkûrda Kânûn-u Esâsî'nin kırk altıncı maddesi mu'cibince tahlîf kılınır.

Beşinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât iki dâ'ireye münkasemdir.

Altıncı Madde: Re'îs tarafından dâ'irelere a'zâdan biri re'îs-i sâni ta'yîn olunur. Re'îs-i Evvel dahi lüzûm gördükçe dâ'irelerden birine bizzât riyâset eylesin.

Yedinci Madde: Re'îs-i evvel ve sâni'ler bulunamadığı vâki'tte dâ'irelerde a'zânın en kıdemlisi riyâset eylesin.

Sekizinci Madde: A'zânın iki dâ'ireye taksîmi ve i'câbında birinin veya ba'zılarının bir dâ'ireden diğer dâ'ireye nakli re'îs-i evvelin vezâ'ifindedir.

Dokuzuncu Madde: A'zâdan birinin mâni'-i zuhûrunda dâ'irece vücudu muktazî olan aded a'zâyı ikmâl için diğer dâ'ireden bir a'zâ celb idilür ve bu sûret mümkün olamaz ise dâ'irede bulunan mümeyyizlerden biri a'zâ vekâleti ider.

Onuncu Madde: Dâ'irelerde müzâkere olunan mevâdda ekseriyet-i ârâ' ile karâr verilür ve tesâvî-i ârâ' vukû'unda re'îsin bulunduğu tarafın re'yi tercîh olunur.

On Birinci Madde: Her bir dâ'irede re'îs-i sâni'den başka dört a'zâ mevcut olmadıkça hükme selâhiyet olamaz ve hüküm mazbataları mühr-ü zâti ile temhîr olunur. Muhâlîf bulunanların re'ylerini zabıt cerîdesine derc ittirmeye selâhiyeti vardır.

On İkinci Madde: Otuz yaşını tekâmül itmemiş olanlar re'îs-i evvel ve sâni' ve a'zâ ve müdde'î-i 'umûmî olamaz.

On Üçüncü Madde: Mümeyyizler birinci ve ikinci olmak üzere iki sınıfa münkasemdir. Bir mümeyyiz ikinci sınıfta iki sene bulunmadıkça ve bi'l-imtihân ibrâz-ı liyakât itmedikçe birinci sınıfa geçmeğe kesb-i istihkak idemez ve sınıf imtihânında ehliyetde müsâvâta bulunanların kıdemlileri tercîh olunur.

On Dördüncü Madde: Yirmi beş yaşını tekâmül itmemiş olan başkâtib ve mümeyyiz olamaz.

On Beşinci Madde: Mümeyyiz ve mülâzımlar mütesâvîyen iki dâ'ireye taksîm olunur ve mümeyyizlerden biri bulunduğu dâ'irenin başkitabet hizmetini îfâ eder. Lede'l-hâce bir dâ'ire mümeyyizi ve mülâzımları diğer dâ'ire mümeyyiz ve mülâzımlarına mu'âvenet eyler.

On Altıncı Madde: Re'îs-i evvel lüzûm gördükçe iki dâ'ire birleşip hey'et-i 'umûmîye teşkîl olunur ve hey'et-i 'umûmîye'ye re'îs-i evvel riyâset eder. Gıyâbında re'îs-i sânilerden re'îs-i evvelin tensîb eylediği zât vekâlet eyler.

On Yedinci Madde: A'zâdan birinin yeri münhâll oldukça mümeyyizlerden en ehliyetlisinin münhâll olan a'zâlığa nasb ve ta'yînini re'îs-i evvel bâ-takrîr Bâb-ı 'Âli'ye 'arz ederek bâ- irâde-i seniyye o mümeyyiz a'zâ nasbolunur.

On Sekizinci Madde: Mülâzımlar iki sınıfa münkasem olub mümeyyizlerin icrâsına me'mûr oldukları tahkîk ve tedkîk mu'âmelâtında kendülerine mu'âvenet ederler.

On Dokuzuncu Madde: Dîvân-ı Muhâsebât zâbıtâ ve idâre-i dâhiliye ve nezâret-i 'umûmîyesi Re'îs-i evvele 'âiddir.

İKİNCİ FASIL

Dîvân-ı Muhâsebât'ın Vezâifi

Yirminci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât'ın 'umûmen devâ'ir-i mülkiye ve askeriyede bulunan defterdâr ve muhâsebeci ve mal me'mûru ve sandık eminleri ve askerî idâre me'mûrları gibi emvâl-i devleti kabz ve sarfa me'mûr ve idâre-i mâliye'den mes'ûl olan bi'l-cümle me'mûrînin ve 'umûmen idâre-i belediye ve hastahâne ve ıslâhhâne ve mekteb-i sanâyi' ve menâfi'sandıkları gibi te'sîsât-ı 'umûmîye mal me'mûrlarının rü'yet-i muhâsebât ve lede'l- hâce icrâ-i muhâkemâtına me'mûrdur. Dîvân-ı Muhâsebât müstakil bi'l- re'y olub karâr ve hükümlerine hiçbir taraftan müdâhale olunamaz.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Müdde'î-i 'Umûmî

Yirmi Birinci Madde: Müdde'î-i 'umûmî vazîfe-i me'mûriyetine müte'allik iddi'â ve îfâdatı tahrîren Re'îs-i Evvele îfâde eder.

Yirmi İkinci Madde: Müdde'î-i 'umûmî Dîvân-ı Muhâsebât'a hesâblarını i'tâ etmesi lâzım gelen me'mûrların bir kıt'a defter-i 'umûmîsini tanzîm ettirir. Ve evkat-ı muayyenesinde me'mûrların bilâ-teehhür hesâblarını teslim idüb itmediklerini tahkîk ve teehhürde bulunanlar 'aleyhinde icrâ'-yı mücâzât olunmasını bâ-takrîr talep eyler.

Yirmi Üçüncü Madde: Müdde'î-i 'umûmî Dîvân-ı Muhâsebât dâ'irelerinde sûret-i munta'zamada akd-i ictimâ' olub olmadığını ve mümeyyiz ve mülâzımların vazîfelerini hüsn-ü sûretle ve devam üzere îfâ idüb itmediklerini tahkîk ve tesâmüh ve ihmâl vukû'unda keyfiyeti re'îs-i evvele tahrîren beyân ider.

Yirmi Dördüncü Madde: Müdde'î-i 'umûmî Dîvân-ı Muhâsebât'ın hüküm i'lâmlarının sûretlerini Maliye Nezâreti'ne tebliğ eder. Ve Hazîne-i Devlet ve te'sîsât-ı 'umûmîye ve devâ'ir-i belediyenin zararını mu'cib bir sehiv vukû' bulmak veya bir kalem hesâba dâhil idilmemek veya mükerrer yazılmak veya mahall-i sarfının gayriye sarf olunmak sebeplerinden dolayı hesâblarının yeniden tedkîk ve mu'âyenesine dâ'ir vâki' olan istid'âların Dîvân-ı Muhâsebât huzurunda tedkîk ve muhâkemesinde hazır bulunur.

Yirmi Beşinci Madde: Deyne mukâbil satılmak üzere kayd-ı resmî düşürülen emlâkin terkîn-i kaydına ve taklîl miktârına veya bu kaydın ahar emlâk üzerine nakline dâ'ir olan istid'âlar hükm olunmazdan evvel müdde'î-i 'umûmîye tebliğ olunur ve mal ve hesâb me'mûrları mümeyyizler tarafından hakkında sahtekârlık ve irtikâb isnâd olunur ise kable'l-hüküm müdde'î-i 'umûmî dâ'ireye da'vet olunarak netice-i re'y ve efkârı istimâ' idilür.

Yirmi Altıncı Madde: Müdde'î-i 'umûmî me'mûriyetine 'âid bir cihetten dolayı tedkîke lüzûm gördüğü hesâbât defâtir ve evrâkını mütâla'a için ahz ider ve bu misillü defâtir ve evrâkın mütâla'asını Dîvân-ı Muhâsebât dahi kendisine res'en emir ve havâle idebilür.

Yirmi Yedinci Madde: Müdde'î-i 'umûmînin bir mâni'den dolayı bulunamadığı zamanda Dîvân-ı Muhâsebât a'zâsından olmak üzere maliye nazırının ta'yîn ideceği zât muvakkaten o me'mûriyeti ifâ eder.

Yirmi Sekizinci Madde: Hüküm i'lâmlarının icrâsına ve mahcûz olan emvâlin fekk-i haczine ve deyne mukâbil satılmak üzere kayd-ı resmî düşürülen emlâkin terkîn-i kaydına ve bu iki nev'î emvâl ve emlâkın taklîl miktârına ve husûsat-ı sâ'ireye dâ'ir vükelâ-yı devlet tarafından istenilen ma'lûmât ve izâhâtı i'tâya müdde'î-i 'umûmî mecbûrdur.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Başkâtâbet

Yirmi Dokuzuncu Madde: Hey'et-i 'umûmîyenin ictimâ'ında hazır bulunub ceryân edecek müzâkerâtı zabt itmek başkâtibin vazîfesindedir.

Otuzuncu Madde: Başkâtib Dîvân-ı Muhâsebât'ın bil-cümle umûr-u tahrîriye ve mu'âmelât-ı kaydiyesinin hüsn-ü ceryânı ile anların ve müsevvedâtın ve sâ'ir evrâk-ı muktazîyenin muhafâ'zâsına nezâret eyler. Başkâtib her ayın âhîrinde mümeyyizlerde ve dâ'irelerde derdest-i tedkîk ve müzâkere olan hesâbat ve dîvâna müte'allik sâ'ir husûsatın tesrî'-i ikmâli zımında bir defterini tanzîm ile re'ise i'tâ eder. Ve bu defterin bir sûreti müdde'î-i 'umûmîye dahi verilir.

Otuz Birinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât'ın umûr-u dâhiliye ve tahrîriyesi bir nizâmnâme-i dâhilî ile ta'yîn olunacaktır.

BEŞİNCİ FASIL

Muhâsebâtın Tedkîki

Otuz İkinci Madde: Tedkîk olunacak muhâsebâtı mümeyyizlere re'is-i evvel tevzî' ider.

Otuz Üçüncü Madde: Bir mümeyyize birbirini müte'âkıb iki def'a bir me'mûrun tedkîk-i hesâbatı havâle olunamaz.

Otuz Dördüncü Madde: Mümeyyizler kendilerine havâle olunan hesâbatı bizzât tedkîk etmeğe mecbûrdur.

Otuz Beşinci Madde: Mümeyyizler her bir hesâb için ilel ve esbâb-ı muktazîyeyi ve iki nev'î mütâla'ayı hâvî bir hulâsa tanzîm ederler. İşbu iki nev'î mütâla'adan birisi sırf ciheti hesâbiyeye 'âid olup hesâbın müte'allik olduğu dâ'ire me'mûrları tarafından her bir kalem için ibrâzı muktazî olan senedât-ı lâzime ve evrâk-ı müsbite gösterilemediği halde bu gibi masrafın icrâ'-yı mahsûb ve kabulünü senedât ve evrâk-ı müsbitenin ibrâzına ta'lîkan reddi lüzûmunu göstermekten ve ikincisi hesâbta muhavvel enva-i vâridâtın kavânîn-i mevzuasına mu-

tabık olub olmadığını ve sarfiyâtın tahsîs olunduğu şeyler için vukû' bulub bulmadığını ve tahsîsâtı dâ'iresinde bulunub bulunmadığını ve gerek vâridât ve gerek masârifât vakt-ü zamanıyla istifâ ve îfâ olunub olunmadığını ve mal me'mûrlarının meriyyü'l-icrâ' olan kavânîn ve nizâmat ve ta'limâta tevfikân vezâ'if-i me'mûriyetlerini hakkiyle ve tamamıyla îfâ idüb itmediklerini ve sarfiyât ile tahsîsât arasında fark u tefâvüt olduğu halde miktârını irae eylemekten ibâretidir.

Otuz Altıncı Madde: Mümeyyizler hesâbatça icrâ'-yı tedkîkat için mal me'mûrlarını veya vekil ve mu-rahhaslarını isticvâb itmeğe ve tahrîren muhâbere eylemeğe me'zundur. Bu bâbda olan evrâk hülâsanın kırâ'at olunacağı dâ'ire re'îs-i sânisine verilir.

Otuz Yedinci Madde: Bir hesâbın tedkîki için birkaç mümeyyiz ta'yînine ihtiyaç görüldüğü halde re'îs-i evvel sâ'ir mümeyyizlerin mütâla'a tını celb ve tertîb ve hülâsayı tanzîm etmek üzere birinci sınıf mümeyyizlerden birini me'mûr eyler. Hesâbın tedkîkiyle meşgûl olan mümeyyizler hülâsanın kırâ'at ve müzâkere olunduğu ictimâ'larda dâ'irede hâzır bulunur. Fakat bunlar hülâsa tanzîmine me'mûr olub sâhib-i re'y değildirlir.

Otuz Sekizinci Madde: Bir hesâba müte'allik hülâsa ve kâffe-i evrâk-ı müteferri'a müracâ'at olunmak üzere hin-i müzâkerede dâ'irede bulundurulur.

Otuz Dokuzuncu Madde: Her dâ'irenin re'îsi mümeyyizlerin verdiği hülâsa evrâkını a'zâya tevzî' ider. A'zâ dahi evvelen mümeyyizin tedkîkatı bizzât îfâ idüb itmediğini ve hülâsada dermiyân olunan mes'elelerin esâslı şeyler olub olmadığını tahkîk ve sâniyen mümeyyizin hesâbın her bir cihetini tedkîk itmiş olduğuna kanâ'at gelmek için o hesâbtaki fasıllardan birkaçının evrâk-ı müsbitisini bizzât tedkîk etmeğe mecbûrdur.

Kırkıncı Madde: A'zâdan birine birbirini müte'âkıb iki def'a bir me'mûr hesâbının hülâsası havâle olunamaz.

ALTINCI FASIL

Hesâbâtın Süret-i Muhâkemesi

Kırk Birinci Madde: Bir hülâsanın tedkîkine me'mûr olan a'zâ o hülâsayı tanzîm eden mümeyyizlerin cihet-i hesâbiye ve sâ'ire hakkında vâki' olan mülâhâzâtı üzerine kendi re'yini ilel ve esbâbı ile beraber dâ'ireye beyân ve dâ'ire dahi hülâsay-ı mezkûre hakkında hüküm ve karârını i'tâ ile dâ'irece lüzûm görülür ve re'îs-i evvel tarafından dahi tensîb idilür ise bir kat daha tedkîk olunmak üzere hey'et-i 'umûmîyeye havâlesini gösterir.

Kırk İkinci Madde: Bir hesâbın tedkîkatı hitâm bulduktan sonra evvel emirde hülâsayı tanzîm eden mümeyyiz kendi mütâla'asını ve sâniyen hülâsayı tedkîk eyliyen a'zâ kendi re'yini beyân idüb ba'dehu sâ'ir a'zâ sırasıyla re'ylerini îfâde iderler. Re'îs-i Sâni ittîfâk veya ekseriyet ile hâsıl olan karârı hülâsanın kenarına tahrîr ve zirini imza ve Meclis mühürüyle temhîr eder.

Kırk Üçüncü Madde: Dâ'irece hâsıl olan bir karâr üzerine tanzîmi lâzım gelen i'lâmın müsveddesini hülâsayı tanzîm eden mümeyyiz kaleme alarak kendisi ve dâ'irenin Re'îs-i Sâni imza ider. Bu müsvedde evrâk-ı müteferri'asiyle beraber Başkâtibe verilir. Başkâtib dahi re'îs-i evvele imza ittirdikten sonra tebliğ olunacak sûretlerini yazdırub imza ve Dîvân-ı Muhâsebât mühürüyle temhîr ider ve i'câb idenlere tebliğ eyler.

Kırk Dördüncü Madde: Dîvân-ı Muhâsebât'ın hüküm ve karârları ya muvakkat veya kat'îdir.

Kırk Beşinci Madde: Her bir hesâb üzerine hüküm ve karâr virilüb i'lâmı tanzîm olunduktan sonra hesâb ile evrâk-ı müteferri'ası hülâsayı tanzîm eden mümeyyiz tarafından başkâtibe virilür. Ve başkâtib dahi hüküm ve karârı hesâbın aslına işâret ile cümlesini evrâk odasına teslîm ider.

Kırk Altıncı Madde: Dîvân-ı Muhâsebât kendisine takdîm olunan hesâbatı tesviye ve kat' ve mal me'mûrlarının berî'üzzimme veya alacağı veya vereceği olduğunu hükm-i kat'î ile ta'yîn eyler. Evvelki iki şıkta yani mal me'mûrunun berî'üzzimme veya alacağı çıktığı halde beraatına hüküm ile kendisinin veya kefilinin me'mûriyetini terketmiş bulunduğu takdirde hüküm ve karârı verilen hesâbtan dolayı mahcûz bulunan emvâlî ve deyne mukâbil satılmak üzere kayd-ı resmî düşürülen emlâkinin fekk-i haciz ve terkîn-i kaydını dahi Dîvân-ı Muhâsebât emreder. Şikk-ı saliste yani mal me'mûrlarının zimmeti zuhûrunda kânûnen muayyen olan mehîl içinde te'diye itmesi husûsu hükm olunur ve her halde hazîne me'mûrları 'aleyhinde vâkî' olan böyle bir hükmü icrâ' ittirmek için i'lâmının bir sûreti mâliye nazırına ve te'sîsât-ı 'umûmîye mal me'mûrları 'aleyhinde virilen i'lâmat dahi icrâ'sına takayyüt için te'sîsât-ı mezkûrenin en büyük me'mûrlarına teblîğ olunacaktır. Ve i'lâmâtın vaktiyle icrâ'sına adem-i takayyüden nezâret-i müşârûnileyha ile te'sîsât-ı mezkûre büyük me'mûrları mes'ûl tutulacaktır.

Kırk Yedinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât bir hesâb hakkında kati'yyen hüküm ve karâr vermiş olsa bile hükümden sonra ele geçirilen evrâk-ı müsbiteye istinâden mal me'mûrlarının istid'âsı veyahut Dîvân-ı Muhâsebât'ın re'sen karârı veya hesâbat-ı sâ'irenin esnâ-yı tedkîkinde hüküm ve karâr altına alınan hesâbda bir sehiv vâkî' olduğu veya bir kalemin hesâba dâhil edilmediği veya mükerrer yazıldığı veya mahall-i sarfının gayriye sarf olduğu tebeyyün itmesiyle müdde-i 'umûmînin vukû' bulan takrîri üzerine o hesâbın yeniden mu'âyene ve tedkîkine ibtidâr olunabilir.

Kırk Sekizinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât me'mûriyette bulunan veyahut me'mûriyette bulunmadığı halde hesâbları kat'iyyen tesviye olunmamış olan me'mûrların veya kefillerinin deyinlerine mukâbil satılmak üzere kayd-ı resmî düşürülen emlâklarının taklîl-i miktârına veya kayd-ı mezkûrun ahar emlâk üzerine nakline dâ'ir vukû' bulan istid'âlar üzerine hukuk-u hazînenin muhâfa'zâsına kâfi te'minâtlar almak şartıyla hükmeder.

Kırk Dokuzuncu Madde: Dîvân-ı Muhâsebât hesâbların tedkîki sırasında sahtekârlık veya irtikâb gibi bir cürmün vukû'una vâkif olursa keyfiyeti Mâliye Nezâreti'ne iş'âr ile beraber eshâb-ı cerâyimin Şûrây-ı Devlet ve Mecalis-i İdâre'de muhâkemelerini icrâ' itdirmek üzere Makâm-ı Sadâret'e müracâ'at ider.

Ellinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât'ın mal me'mûrları 'aleyhinde olan hüküm i'lâmları her halde icrâ' olunur. Bir mal me'mûru Dîvân'ın usûlü muhâkemenin veya kânûnun ihlâl olunmuş olmasından dolayı verilen i'lâmın nakzına sebep ve mahal gördüğü halde, i'lâmın teblîğ olduğu tarihten itibaren üç ay zarfında temyiz davasını ikâme etmesi lâzımdır. Mâliye Nâzırı ve dâ'irelerine 'âid mevâddan dolayı Vükela-yı Devlet dahi mehl-i mezkûr zarfında Makâm-ı Sadâret'e takrîr takdîmi ile usûl-ü muhâkemeye veya kânûna mugâyeretinden ve selâhiyet ve me'zûniyet-i nizâmiyesi hâricinde iş rü'yet itmiş olmasından ve bir madde hakkında virmiş olduğu i'lâmların yekdiğerine mübayin bulunmasından dolayı nakzını lâzım gördükleri i'lâmâtın nakz olunmak üzere Şûrâ-yı Devlet'e havâlesini talep iderler.

Elli Birinci Madde: Ellinci maddede beyân olunan ahvalden dolayı Dîvân-ı Muhâsebât'ın bir i'lâmı nakz idildikten sonra zât-ı dâ'vânın muhâkemesi Dîvân'a havâle olundukda i'lâmı virmiş olan dâ'irede görülmeyüb diğeri bir dâ'irede rü'yet olunur.

Elli İkinci Madde: İlam-ı evveli veren dâ'irenin bir veya birkaç a'zâ sı için rü'yet olunacağı dâ'ireye geçmiş buldukları halde o davanın rü'yetinde bulunamayub yerlerine muvakkaten diğer a'zâ ta'yîn olunur.

Elli Üçüncü Madde: Dîvân-ı Muhâsebât'ın tedkîkat ve muhâkemâtı emvâli kabz ve sarf iden mal me'mûrları hakkında carî olub vükelâ ve vülât ve mutasarrıfın gibi i'tâ emri verenlere şümulü olamaz. Bu mi-sillü me'mûrların inde'l-iktizâ sıfatlarına göre muhâkemeleri Dîvân-ı Âli veya Şûrâ-yı Devlet'de icrâ olunur. Mal me'mûrlarının dahi kâidesine muvâfık ve mu'âmelât-ı muktazîyesi ikmâl kılınmış olan i'tâ emirleri üzerine makbuz senedi ve evrâk-ı sâ'ire-i müsbitayı ahz iderek sarf ittikleri mebalîğın kabulü ile icrâ-yı mahsubunda dahi tereddüd olunamaz.

YEDİNCİ FASIL

Devâ'ir-i Devletin Sâl Muhâsabeleri

Elli Dördüncü Madde: Her Nezâret ve dâ'ire sâl muhâsesini müte'allik olduğu senenin hitâmından i'tibâren nihâyet bir senede tanzîm ve ikmâl ile tab' ittirerek Mâliye Nezâret-i Celîlesine takdîme mecbûrdur.

Elli Beşinci Madde: Mâliye Nezâret'i devâ'irden aldığı sâl muhâsabelerini bâde't-tedkîk Kânûn-u Esâ-sî'nin yüz üçüncü maddesinde muharrer olduğu veçhile Muhâsebe-i Kat'îye Kânûnu Lâyihası'nı ve ona merbût olması muktazî olan muhâsebat-ı 'umûmîye cedvellerini müte'allik olduğu senenin hitâmından i'tibâren nihâyet iki sene zarfında tanzîm ve ikmâl ederek Dîvân-ı Muhâsebâta i'tâ ider ve her dâ'ireden almış olduğu sâl muhâ-sabelerinin birer nüshalarını dahi beraber irsâl eyler.

Elli Altıncı Madde: Dîvân-ı Muhâsebât Maliye Nezâreti'nden gelen Muhâsebe-i Kat'îye Kânûnu Lâyiha-sı'yla ona merbût olan muhâsebat-ı 'umûmîye cedvellerini ve her dâ'irenin sâl muhâsabelerini sırasıyla mevki'-i müzâkere ve tedkîke vaz' ile her dâ'irenin mal me'mûrlarını ve sandık eminlerini celb ve muhâsabelerini müfre-dât vechi üzere rü'yet ve yedlerinde bulunan sarfiyât senedâtını ve evrâk-ı müsbitayı sâ'ireyi ve adî ve fevkal'âde masârifâta ve idilen istikrâzâta dâ'ir Makâm-ı Celîl-i Sedâret'ten Maliye Nezâreti'ne yazılan buyruhdular ile sâ'ir me'zûniyet evrâkını yegân yegân mütâla'a iderek hülâsa-i tedkîkat ve netice-i mütâla'atını Maliye Nezâreti'nden muhâsebat-ı 'umûmîyeyi aldığı tarihten i'tibâren nihâyet iki sene yani muhâsebatın müte'allik olduğu senenin hitâmından i'tibâren nihâyet dört senede ikmâl iderek Hey'et-i Meb'ûsana i'tâ ider.

Elli Yedinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât'ın sâl muhâsabeleri hakkında mu'âmelât-ı tedkîkiyesi iki kısım olub birincisi emvâl-i devleti kabz ve sarfa me'mûr olanların muhâsebatını ayrı ayrı tedkîk ve rü'yet ile hilâf-i nizâm ve kâide sarfiyâtından dolayı i'câb idenleri bi'l- muhâkeme muktezâ-yı maslahatı hüküm ve i'lâm itmek ve ikincisi Mâliye Nezâreti'nden virilen muhâsebat-ı 'umûmîye cedvellerini ve devâ'irin sâl muhâsabelerini Mu-vazene-i Maliye Kânûnu'na merbût muhâsesât cedvellerine tatbîk ile tefâvüt olub olmadığını ve olduğu halde esbâb ve i'câbını ve vâridât ve masârifâtın istîfâ ve sarfı kavânîn ve nizâmat-ı mevzû'âta muvâfık olub olmadığını tedkîk ve beyân eylemekdir.

Elli Sekizinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât mal me'mûrlarının ve sandık eminlerinin münferiden rü'yet-i muhâsabelerini Mâliye Nezâreti'nden gelecek muhâsebat-ı 'umûmîye cedvellerinin vürûduna ta'lik itmeyib her sene hitâmında tedkîk ve rü'yete me'zûndur. Bu halde me'mûrîn-i mûmâileyhin ne sûretle ve ne vakitlerde he-sab virmeleri lâzım geleceği Mâliye Nezâreti ile bi'l-muhâbere Dîvân-ı Muhâsebât'ça karârlaştırılacaktır. İdâre-i belediye ve te'sîsât-ı 'umûmîye mal me'mûrları muhâsebatı be-heme-hâl hesâbın müte'allik olduğu senenin hitâ-mıyla beraber tedkîk ve rü'yet olunacaktır.

Elli Dokuzuncu Madde: Dîvân-ı Muhâsebât mal me'mûrlarının ayrı ayrı hesâbları hakkındaki hüküm ve karârlarının neticeleri Mâliye Nezâreti tarafından gelen devâ'ir sâl muhâsebeleri neticesine mutabık olduğunu husûsi karârnâmeler ile ve 'umûmen hesâbları hakkındaki hüküm ve karârlarının Muhâsebe-i Kat'îye Kânûnu Lâyihası'na merbût muhâsebat-ı 'umûmiye cedvelleri neticesine mutabık olduğunu 'umûmî karârnâme ile beyân ve tasdik ider. Husûsi karârnâmeler hangi hesâblara müte'allik olursa o hesâbların tedkîk olunduğu dâ'ireler tarafından ve 'umûmî karârnâmeler Dîvân-ı Muhâsebât'ın hey'eti 'umûmiyesi canibinden i'tâ olunur.

Altmışınca Madde: Dîvân-ı Muhâsebât'ın her iki dâ'iresinden verilen husûsi karârnâmeler netice-i 'umûmiyesinin muhâsebat-ı 'umûmiye cedvelleri ile devâ'irin sâl muhâsebelerine mutabakatını meydana çıkarmak üzere husûsi karârnâmeleri ve anların müstenit olduğu bi'l-cümle evrâkı cem' itmek üzere re'is-i evvel tarafından bir mümeyyiz me'mûr idilir. Mümeyyizin hülâsası Dîvân-ı Muhâsebât'ın hey'eti 'umûmiyesine virülüb müdde'î-i 'umûmiye tebliğini re'isi evvel emreder. A'zâdan mümeyyizin hülâsasını tedkîk edecek zâtı dahi hey'et-i 'umûmiye ta'yîn ider.

Altmış Birinci Madde: Mümeyyizin hülâsası ve a'zâdan tedkîk iden zâtın mütâla'atı Dîvân-ı Muhâsebât'ın hey'et-i 'umûmiyesinde müzâkere olunur. Dâ'irelerden verilmiş olan husûsi karârnâmelere müte'allik tedkîkatı icrâ eden mümeyyiz hey'et-i 'umûmiyeye celb idilir. Müdde'î-i 'umûminin netice-i re'y ve efkârı istimâ olunduktan sonra Dîvân-ı Muhâsebât'ın hüküm ve karârlarının Mâliye Nezâreti'nden gelen muhâsebat-ı 'umûmiye cedvelleriyle sâl muhâsebelerine mutabakatını müş'ir 'umûmî karârnâme kırâ'at ve tedkîk olunub i'câb iden mazbatası tanzîm ve temhîr olunur.

Altmış İkinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât mazbatası tanzîm ve temhîr olunan 'umûmî karârnâmeyi tab' ile der'akab Hey'et-i Meb'ûsan'a i'tâ ider.

SEKİZİNCİ FASIL

Makâm-ı Sadaret'e İ'tâ Olunacak İhtârât Lâyihaları

Altmış Üçüncü Madde: Dîvân-ı Muhâsebât devletin umûr-u mâliyesi muhâsebâtının tedkîkat ve muhâsebâtından başka mu'âmelât-ı hesâbiye ıslâhatına dâ'ir Makâm-ı Sadaret'e ihtârâta dahi me'zûndur. Ve mu'âmelât-ı hesâbiye usûlünce Mâliye Nezâreti tarafından ta'dilât icrâ olunacak olduğu halde Dîvân-ı Muhâsebât'a ma'lûmât i'tâsı lâzımdır.

Altmış Dördüncü Madde: Her sene re'is-i evvel tarafından re'is-i sâniler ile müdde'î-i 'umûmî ve dâ'irelerin intihâb ittiği iki a'zâdan mürekkeb bir encümen teşkîl olunarak vâridâtın enva'î kavânîn-i mahsûsasıyla ve masârifâtın enva'ının müretteb ve mukannen olan muhasesâtı ile tatbîkinde hâsıl olan mütâla'at ve Dîvân-ı Muhâsebât'ın tedkîkat ve tecarib-ü vâkı'âsı üzerine umûr-u hesâbiyenin aksam-ı muhtelifesince tasavvur olunan ıslâhatı hâvî evvelce tehyie ve tanzîm kılınmış olan lâyiha müsveddesi o encümende tedkîk olunduktan ve ba'dehu Dîvân-ı Muhâsebât'ın hey'et-i 'umûmiyesinde ve müdde'î-i 'umûmî huzûrunda bi'l-müzâkere karârlaştırıldıktan sonra lâyiha Makâm-ı Sadaret'e takdîm kılınur. İşbu lâyiha Meclis-i Vükelâ'da dahi bi't-tedkîk Hey'et-i Vükelâ'nın mütâla'atı ile beraber tab' ittirilerek Hey'et-i Meb'ûsana i'tâ olunur.

HÂTİME

Altmış Beşinci Madde: Dîvân-ı Muhâsebât hiçbir nezârete tâ'bi ve merbût değildir. Hey'eti bir dâ'ire-i mahsûsa ve müstakillede ikâmet idecektir. fi 15 Zilhicce Sene 95/10 Aralık 1878. BOA, İ. DUİT, Nu. 59/3.

﴿ دیوان محاسباتک صورت تشکیل ووظائفه دأر قرارنامهذدر ﴾

(برنجی فصل)

« دیوان محاسباتک تشکیلی »

برنجی ماده قانون اساسینک یوز بشنجی ماده سنده محرز اولدیغی اوزره اموال دولتک قبض و صرفنه مأمور اولملرک محاسبه لرینی رویت و دوآردن تنظیم اولنان سال محاسبه لرینی تدقیق ایتک و هر اوج آیده برکه اصول مالیه یی با تقریر طرف حضرت پادشاهی به عرض و مال مأمور لرینک امواله و محاسباته مأمور محاکمه لرینی اجرا ایتک اوزره بر دیوان محاسبات تشکیل اولمشدر

ایکنجی ماده دیوان محاسبات هیئتی مع رئیس اون ایکی اعضا و بر مدعی عمومی و بر باش کاتب و اون ممیز و اون ملازمه دن عبارتدر اوجنجی ماده دیوان محاسباتک رئیس و اعضاسی هیئت مبعوثاندن اکثرتله عزالتک لزومی تصدیق اولمده قجه قید حیات ایله قالمق اوزره با اراده سنیه نصب اولنور

دردنجی ماده رئیس ایله اعضا و مدعی عمومی حضور صدارتینا هیئده و باش کاتب ایله ممیز و ملازمه دیوان مذکورده قانون اساسینک قرق النجی ماده سی موجبجه تکلیف قنور

بشنجی ماده دیوان محاسبات ایکی دائره یه منقسمدر النجی ماده رئیس طرفندن دائره لره اعضادن بری رئیس ثانی تعیین اولنور رئیس اول دخی لزوم کوردیکجه دائره لدن برینه بالذات ریاست ایله یدنجی ماده رئیس اول و ثانیلر بولنه مدیغی وقتده دائره لده اعضاتک ال ک قدملیسی ریاست ایله

سکزنجی ماده اعضاتک ایکی دائره یه تقسیم و ایجابنده برینک و یا بعضیلرینک بر دائره دن دیگر دائره یه نقلی رئیس اولک و طائفندندر

DUIT 59/3

طهوزنجی ماده اعضادن برینک مانعی ظهورنده دائرهجه وجودی
مقتضی اولان عدد اعضایی اكمال ایچون دیگر دائره دن بر اعضا جلب
ایدیلور و بو صورت ممکن اوله من ایسه دائره ده بولنان میزردن بری اعضا
و کالتی ایدر

اوننجی ماده دائره زده مذاکره اولنان مواده اکثریت آرا ایله قرار و یریلور
وتساوی آرا وقوعنده رئیسک بولندیغی طرفک رأیی ترجیح قلمنور
اون برنجی ماده هر بر دائره ده رئیس نایدن بشقه درت اعضا موجود
اولدقجه حکمه صلاحیت اوله من و حکم مضبوطه لری مهز ذاتی ایله تمهیر
اولنور مخالف بولنانلرک رأیلرینی ضبط جریده سننه درج ایتدیرمه
صلاحیتی واردر

اون ایکنجی ماده اوتوز یاشنی تکمیل ایتماش اولانلر رئیس اول و نان
واعضا ومدعی عمومی اوله من

اون اوچنجی ماده میز برنجی و ایکنجی اولوق اوزره ایکی صنفه منقسمدر
بر میز ایکنجی صنفده ایکی سنه بولمدقجه وبالایتماشان ابراز لیاقت ایتمدکجه
برنجی صنفه کجه کسب استحقاق ایده من و صنف امتحاننده اهلینده
مساواتده بولنانلرک قدملیلری ترجیح اولنور

اون دردننجی ماده یکرمی بش یاشنی تکمیل ایتماش اولان باش کاتب و میز
اوله من

اون بشنجی ماده میز و ملازملر متنسوبا ایکی دائره به تقسیم اولنور
و میزردن بری بولندیغی دائره نک باش کتابت خدمتی ایفا ایدر لدی الحاجه
بر دائره میز و ملازملری دیگر دائره میز و ملازملرینه معاونت ایلر

اون التنجی ماده رئیس اول لزوم کوردکجه ایکی دائره برلشوب هیئت
عمومیه تشکیل اولنور و هیئت عمومی به رئیس اول ریاست ایدر غیابنده
رئیس نایدن رئیس اولک تنسیب ایلدیگی ذات و کالت ایلر

اون یدنجی ماده اعضادن برینک بری منحل اولدقده میزردن اک
اهلیت لوسنک منحل اولان اعضا لقه نصب و تعیینتی رئیس اول با تقرر باب
عالیه عرض ایدرک با اراده سنیه او میز اعضا نصب اولنور

اون سکرینجی ماده ملازملر ایکی صنفه منقسم اولوب میز لک اجرا سنه
مأمور اولدقلری تحقیق و تدقیق معاملاتنده کتدولرینه معاونت ایدرلر

﴿ ٤ ﴾

اون طقوزنجی ماده دیوان محاسباتک ضابطه و اداره داخله و نظارت
عمومی سی رئیس اوله عاقددر

﴿ اینکجی فصل ﴾

(دیوان محاسباتک وظائفی)

بکرمنجی ماده دیوان محاسباتک عموماً دواړ ملکیه و عسکر یه ده بولتان
دفتردار و محاسبه جی و مال مأموری و صندوق امینلری و عسکری اداره
مأمورلری کبی اموال دولتی قبض و صرفه مأمور و اداره مالیه دن مسؤل
اولان بالمله مأمورینک و عموماً اداره بلدی و خسته خانه و اصلاحخانه
و مکتب صنایع و منافع صندوقلری کبی تأسیسات عمومی مال مأمورلری
رویت محاسبات ولدی الحاحه اجرای محاکمه مأموردر دیوان محاسبات
مستقل بازای اولوب قرار و حکم لرینه هیچ بر طرفدن مداخله اولنه من

﴿ اوچنجی فصل ﴾

(مدعی عمومی)

بکرمی برنجی ماده مدعی عمومی وظیفه مأمورینه متعلق ادعا و افاداتی
تحریر یا رئیس اوله افاده ایدر

بکرمی اینکجی ماده مدعی عمومی دیوان محاسباته حسابلری بی اعطا
ایتمی لازم کلان مأمورلک بر قطعه دفتر عمومی سنی تنظیم ایدیر و اوقات
مهینه سنده مأمورلک بلا تأخر حسابلری بی تسلیم ایدوب ایتمدکار بی تحقیق
و تأخرده بولتانلر علیه نده اجرای مجازات اولتمسنی با تقریر طلب ایلر

بکرمی اوچنجی ماده مدعی عمومی دیوان محاسبات دأره لرنده صورت
منتظمده عقد اجتماع اولنوب اولتمدیغنی و میز و ملازملرک وظیفه لری بی
حسن صورته و دوام اوزره ایفا ایدوب ایتمدکار بی تحقیق و تسامح و اهمال
وقوعنده کیفیتی رئیس اوله تحریر ایان ایدر .

بکرمی درنجی ماده مدعی عمومی دیوان محاسباتک حکم اعلاملری نک
صورتلری بی مالیه نظارتنه تبلیغ ایدر و خزینه دوات و تأسیسات عمومی
و دواړ بلدی نک ضررینی موجب بر سهو و وقوع بولق و یا بر قلم حسابه داخل
ایدلماک و یا مکرر بازلق و یا محل صرفنک غیریه صرف اولتمق سیلرندن
طولانی حسابلرک یکیدن تدقیق و معاینه سنه دأر واقع اولان استدعالرک
دیوان محاسبات حضورنده تدقیق و محاکمه سنده حاضر بولنور

بکرمی بشنجی ماده دینه مقابل صائلیق اوزره قید رسمی دوشیریلان

املاک ترقین قیدینہ وتقلیل مقدارینہ ویا بوقیدک آخر املاک اوزرینہ نقلنہ دائر اولان استدعال حکم اولمزدن اول مدعی عمومی ینہ تبلیغ اولتور و مال و حساب مأمورری مبرز طرفندن حقیقہ ساخته کارلق وار تکاب اسناد اولتور ایسه قبل الحکم مدعی عمومی دائر ینہ دعوت اولنہ رقی نتیجہ رأی وافکاری استماع ایڈیلور

یکرمی نتیجی ماده مدعی عمومی مأمورینہ عام برجهندن طولانی تدقیقہ لزوم کوردیکی حسابات دفاتر واوراقنی مطالعه ایچون اخذ ایدر و بویلاو دفاتر واوراقک مطالعه سنی دیوان محاسبات دخی کندوسنه رأسا امر وحواله ایده بیلور

یکرمی بدتیجی ماده مدعی عمومی ینک برمانعندن طولانی بولنہ مدیغی زمانده دیوان محاسبات اعضاسندن اولمق اوزره مالیه ناظر ینک تعیین ایده جکی ذات موقتا او مأموریتی ایفا ایدر

یکرمی سکریتیجی ماده حکم اعلام ینک اجراسنه و محجوز اولان اموالک فک حجینہ و دینہ مقابل صاتلق اوزره قید رسمی دوشیریلان املاک ترقین قیدینہ و بویکی نوع اموال و املاک تقلیل مقدار ینہ و خصوصات سار ینہ دائر وکلای دولت طرفندن استتیلان معلومات وایضاحاتی اعطایه مدعی عمومی محجوردر

دردنجی فصل

(باش کتابت)

یکرمی طقوزنجی ماده هیئت عمومی ینک اجتماعنده حاضر بولنوب جریان ایده جک مذاکراتی ضبط ایتمک باش کاتبک وظیفه سندندر اوتوزنجی ماده باش کاتب دیوان محاسباتک بالجله امور تحریریه و معاملات قیدیه سنک حسن جریانیله انلرک و مسوداتک و سائر اوراق مقنضیه ینک محافظه سنه نظارت ایلر باش کاتب هر آیک آخرنده مبرزده و دائره لده دردست تدقیق و مذاکره اولان حساباتک و دیوانه متعلق سائر خصوصیاتک تسریع اکللی ضمننده بردفترینی تنظیم ایله ریسه اعطا ایدر و بودفترک برصورتی مدعی عمومی ینہ دخی ویریلور

اوتوزنجی ماده دیوان محاسباتک امور داخلیه و تحریریه سی برنظامنامه داخلی ایله تعیین اولنہ جقدر

﴿ ٦ ﴾
بشجی فصل
(محاسباتك تدقیق)

اوتوز اینجی ماده تدقیق اولنه جق محاسباتی میزله رئیس اول توزیع
ایدر

اوتوز اوخجی ماده بر میزله بر برینی متعاقب ایکی دفعه بر مأمورک تدقیق
حساباتی حواله اولنه من

اوتوز دردیجی ماده میزله کندولرینه حواله اولنان حساباتی بالذات تدقیق
ایتمکه مجبوردر

اوتوز بشجی ماده میزله هر بر حساب ایچون عدل واسباب مقتضیه بی
وایکی نوع مطالعه بی حاوی بر خلاصه تنظیم ایدر لر اشبو ایکی نوع
مطالعه دن بریسی صرف جهت حسابیه عائد اولوب حسابك متعلق
اولدیغی دأره مأمورلی طرفندن هر بر قلم ایچون ابرازی مقتضی اولان
سندات لازمه واوراق مثبتنه کوستر یله مدیکی حالده بوکی مصرفك اجرای
محسوب و قبولی سندات واوراق مثبتنه سنك ابرازینه تعلیقا ردی لزومی
کوستر مکدن وایکجسی حسابیه محرر انواع وارداتك قوانین موضوعه سنه
مطابقی اولوب اولدیغی و صرفیاتك تخصیص اولدیغی شیلر ایچون
وقوع اولوب بولدیغی و تخصیصاتی دأره سنده بولوب بولدیغی و کرک
واردات و کرک مصارفات وقت وزمانیه استیفا ایفا اولوب اولدیغی
ومال مأمورلینك مرعی الاجرا اولان قوانین و نظامات و تعلیقاته توفیقا
وظائف مأموریتلرینی حقیله و تمامیه ایفا ایوب ایتمک لرینی و صرفیات ایله
تخصیصات ارسنده فرق و تفاوت اولدیغی حالده مقدرینی ارا نه ایلمکدن
عبارتدر

اوتوز التجی ماده میزله حساباتجه اجرای تدقیقات ایچون مال مأمورلرینی
ویا وکیل مرخص لرینی استجواب ایتمکه و تحریرا مخابره ایلمکه مآذوندر
بو بایده اولان اوراق خلاصه نك قرائت اولنه جق دأره رئیس نایدسته
ویریلور

اوتوز دیجی ماده بر حسابك تدقیق ایچون بر قاج میز تعییننه احتیاج
کور ندیکی حالده رئیس اول سائر میزله ك مطالعاتنی جمع و ترتیب و خلاصه بی
تنظیم ایتمک اوزره برنجی صنف میزله نندن برینی مأمور ایلم حسابك
تدقیقیه مشغول اولان میزله خلاصه نك قرائت و مذاکره اولدیغی اجتماعلرده

دائرة حاضر بولنور فقط بولنور خلاصه تنظيمه مأمور اولوب صاحب رأى
دكلدرل
اوتوز سكرتيجي ماده برحسابه متعلق خلاصه وكافة اوراق متفرعه
مراجعت اولمق اوزره حين مذاكره ده دائرة ده بولنور بولنور
اوتوز طغوزنجي ماده هر دائرة رئيسي ميمزك ويرديكي خلاصه اوراقني
اعضايه توزيع ايدر اعضادخي اولا ميمزك تدقيقاتي بالذات ايضا
ايدوب ايمديكيني و خلاصه ده درميان اولان مسئله لك اساسلي شيلر اولوب
اولديغيني تحقيق و ثانيا ميمزك حسابك هر برجهتني تدقيق ايتمش اولديغنه
قناعت كلك ايجون او حسابده مي فصللردن برقاچنك اوراق مثبت سني بالذات
تدقيق ايتمه مجبوردر
قرقيجي ماده اعضادن برينه بربريني متعاقب ايكي دفعه برامور حسابنك
خلاصه سي حواله اولنه من

﴿ النجی فصل ﴾

(حساباتك صورت محاكمه سي)

قرق برنجي ماده بر خلاصه نك تدقيقه مأمور اولان اعضا او خلاصه يني
تنظيم ايدن ميمزك جهت حسابيه وسأره حقنده واقع اولان ملاحظاتي
اوزرينه كندی رأيني علل واسبابيله برابر دائريه بيان ودأره دخي خلاصه
مذكوره حقنده حكم وقراري اعطاييله دائره جه لزوم كوريلور ورئيس اول
طرفدن دخي تنسيب ايديلور ايسه برقاتدها تدقيق اولمق اوزره هيئت
عموميده حواله سني كوسترز
قرق ايكنجی ماده بر حسابك تدقيقاتي ختام بولدقن صكره اول امرده
خلاصه يني تنظيم ايدن ميمز كندی مطالعه سني و ثانيا خلاصه يني تدقيق
ايليان اعضا كندی رأيني بيان ايدوب بعده سائر اعضا صره سيله رأيلريني
افاده ايدرز رئيس ثاني اتفاق ويا اكثرته حاصل اولان قراري خلاصه نك
كتارينه تحرير وزيريني امضا و مجلس مهريله تمهيم ايدر
قرق اوچنجی ماده دائره جه حاصل اولان بر قرار اوزرينه تنظيمي لازم
كلان اعلامك مسوده سني خلاصه يني تنظيم ايدن ميمز قلمه الهرق كندیسي
ودأره نك رئيس ثاني سي امضا ايدر بومسوده اوراق متفرعه سيله برابر باش
كاتبه ويريلور باش كاتب دخي رئيس اوله امضا ايتدردكدن صكره تبليغ

اولنه جق صورتلرینی یازدیروب امضا و دیوان محاسبات مهر بله تمهیر ایدر
 و ایجاب ایدنلره تبلیغ ایلر
 قرق دردیجی ماده دیوان محاسباتک حکم و قرارلری باموقت و یا قطعیدر

قرق بشبھی ماده هر بر حساب اوزرینه حکم و قرار ویریلوب اعلامی
 تنظیم اولندقدن صکره حساب ایله اوراق متفرعه سی خلاصه سی تنظیم
 ایدن میز طرفندن باش کاتبه و بریلور و باش کاتب دخی حکم و قرارلری
 حسابک اصلته اشارت ایله جله سنی اوراق اوطه سنه تسلیم ایدر

قرق النجی ماده دیوان محاسبات کندوسنه تقدیم اولنان حساباتی تسویه
 و قطع و مال مأمورلرینک بری الذمه و یا الاجنی و یا ویره چکی اولدیغنی حکم
 قطعی ایله تعیین ایلر اولکی ایکی شفده یعنی مال مأمورلرینک بری الذمه
 و یا الاجلی چیقدیغنی حالده برائنه حکم ایله کندوسنک و یا کفیلک
 مأمورلرینی ترک ایتمش بولدیغنی تقدیرده حکم و قرارلری ویریلان حسابدن
 طولانی محجوز بولنان اموالک و دینه مقابل صاتلق اوزره قید رسمی
 دوشبیره لان املاکنک فک حجز و تزقین قیدینی دخی دیوان محاسبات امر ایدر
 شق ثالثه یعنی مال مأمورلرینک ذمتی ظهورنده قانونا معین اولان مهل
 ایچنده نادیه ایتمسی خصوصی حکم اولنور و هر هالده خزینه مأمورلری
 علیهنده واقع اولان بویله بر حکمی اجرا ایتمک ایچون اعلامک بر صورتی
 مالیه ناظرینه و تأسیسات عمومی مال مأمورلری علیهنده ویریلان اعلامات
 دخی اجرا سنه تقید ایچون تأسیسات مذکوره نک ال بیوک مأمورینه تبلیغ
 اولته جقدر و اعلاماتک وقتیه اجرا سنه عدم تقید دن نظارت مشارالیه
 ایله تأسیسات مذکوره بیوک مأمورلری مسؤل طوتیه جقدر

قرق بدنجی ماده دیوان محاسبات بر حساب حقنده قطعیا حکم و قرار
 ویرمش اولسه بیه حکمدن صکره اله کچوریلان اوراق مثبته به استنادا
 مال مأمورلرینک استدعاسی و یا خود دیوان محاسباتک رأسا قرارلری و یا حسابات
 سائر نک اثنای تدقیقنده حکم و قرار الته النان حسابده بر سهو واقع
 اولدیغنی و یا برقلک حسابده داخل ایدلدیکی و یا مکرر یازدیغنی و یا محل صرفتک
 غیریه به صرف اولدیغنی تبین ایتمسینه مدعی عمومینک و قوعبولان تقریری
 اوزرینه او حسابک یکیدن معاينه و تدقیقته ابتدار اولته یلور
 قرق سکرنجی ماده دیوان محاسبات مأموریتده بولنان و یا خود مأموریتده

بولنديغى حالده حسابلىرى قطعيا تنسويه اولغاماش اولان مامورلك وياككفيلار ينك دىنلر ينه 'مقابل صاتلىق اوزره قىد رسمى دوشىر يلان املاكلىرى ينك تغليل مقدار ينه وياقيد مذكورك آخر املاك اوزر ينه نغله دائر وقوعبولان استدعال اوزر ينه حقوق خز ينه نك محافظه سنه كافي تايمينات

المق شرطيله حكم ايدر

فرق طقوزنجى ماده ديوان محاسبات حسابلىرى تدقيقى صره سنده ساخته كارلىق ويا ارتكاب كى بجرمك وقوعنه واقف اولور ايسه كىغى مالىه نظارتنه اشعار ايله برابر اصحاب جرايمك شوراي دولت ومجالس اداره ده محاكمه لى اجرا ايتديرمك اوزره مقام صدارته مراجعت ايدر

النجى ماده ديوان محاسباتك مال مامورلى عليه نده اولان حكم اعلاملى هر حالده اجرا اولنور برمال مامورى ديوانك اصول محاكمه نك ويا قانونك اخلال اولمش اولسندن طولايى ويريلان اعلامك نغضنه سبب ومحل كوردىكى حالده اعلامك تبليغ اولنديغى تاريخدن اعتبارا اوج آى ظرفنده تميز دعواسنى اقامه ايتىسى لازمدر مالىه ناظرى ودائرة لى نغض عائد مواددن طولايى وكلاى دولت دىخى مهل مذكور ظرفنده مقام صدارته تقرر تقديمه اصول محاكمه ويا قانونه مغايرتدن وصلاحت وماذونيت نظاميه سى خارجنده ايش رؤيت ايتش اولسندن و بر ماده حقتده ورمش اولديغى اعلاملك يكديكره ميساين بولمسندن طولايى نغضى لازم كور دكلى اعلاماتك نغض اولمق اوزره شوراي دولته حواله سنى طلب ايدر

الى برنجى ماده النجى ماده ده بيسان اولنان احوالدى طولايى ديوان محاسباتك بر اعلامى نغض ايدلد كدن صكره ذات دعوانك محاكمه سى ديوانه خواله اولندقدده اعلامى و برمش اولان دائره ده كورلمبوب ديكر دائره ده رؤيت اولنور

الى ايكنجى ماده اعلام اولى ويرن دائره نك بر ويا برقاچ اعضاسنى ايشك رؤيت اولندجى دائره به كچمش بولندقلى حالده اود دعوانك رؤيتسنده بولنه مبوب برلر ينه موقنا ديكر اعضا تعيين اولنور

الى اوچنجى ماده ديوان محاسباتك تدقيقات ومحاكياتى اموالى قبض وصرف ايدن مال مامورلى حقتده جارى اولوب وكلا وولاه ومنصرفين كى اعطا امرى و برنلر شمولى اوله من بومثلاو مامورلك عندالافتضا صفتلر ينه كوره محاكمه لى ديوان على ويا شوراي دولته اجرا اولنور مال مامورلى ينك

﴿ ۱۰ ﴾

دخی قاعده سنه موافق ومعاملات مقتضیه سنی اکیال قلمش اولان اعظما
امرری اوزرینه مقبوض سندی واوراق ساره، مثبتہ بی اخذ ایدرک صرف
ایتدکری مبانک قبولیلہ اجرای محسوبندہ دخی تردد اولنہ من

﴿ یدنجی فصل ﴾

(دوازدولتک سال محاسبہری)

الی ذردنجی ماده هر نظارت وداره سال محاسبہ سنی متعلق اولدیغی
سنه نك ختامندن اعتبارا نهایت برسئنه ده تنظیم واکمال ایله طبع ایتدیره نك
مالیه نظارت جلیله سنه تقدیمه مجبوردر

الی بشنجی ماده مالیه نظارتی دوازدولتک سال محاسبہری
بعد التدقیق قانون اساسینک بوز اوچنجی ماده سنده محرر اولدیغی وجهله
محاسبه قطعیه قانونی لایحه سنی واکمال بوط اولسی مقتضی اولان محاسبات
عمومیه جدوللرینی متعلق اولدیغی سنه نك ختامندن اعتبارا نهایت ایکی سنه
ظرفنده تنظیم واکمال ایدرک دیوان محاسبانه اعطا ایدر وهر دوازدولتک
اولدیغی سال محاسبہری نك برز نسخهلرینی دخی برابر ارسال ایلر

الی التنجی ماده دیوان محاسبات مالیه نظارتندن کلان محاسبه قطعیه
قانونی لایحه سیله اکامری بوط اولان محاسبات عمومیه جدوللرینی وهر دوازدولتک
سال محاسبہری بی صره سیله موقع مذاکره وتدقیقه وضع ایله هر دوازدولتک
مال مأمورلرینی و صندوق امینلرینی جلب ومحاسبہری بی مفردات وجهه اوزره
رویت ویدلنده بولنان صرفیات سنداتی واوراق مثبتہ ساره بی وعادی
وفوق العاده مصارفاته وایدیلان استقراضاته دأر مقام جلیل صدارتندن
مالیه نظارتنه یاز یلان بیورلدیلر ایله سار مآذونیت واوراقنی یکان یکان
مطالعه ایدرک خلاصه تدقیقات ونتیجه مطالعاتنی مالیه نظارتندن
محاسبات عمومیه بی الدیغی تاریخندن اعتبارا نهایت ایکی سنه یعنی محاسباتک
متعلق اولدیغی سنه نك ختامندن اعتبارا نهایت درت سنه ده اکیال ایدرک
هیئت مبعوثانه اعطا ایدر

الی یدنجی ماده دیوان محاسباتک سال محاسبہری حقیقده معاملات
تدقیقه سنی ایکی قسم اولوب برنجیسی اموال دولتی قبض و صرفه مأموز
اولانلرک محاسباتنی آری آری تدقیق ورویت ایله خلاف نظام وقاعده
صرفیاتندن طولانی ایجاب ایدنلری بالحاکمه مقتضای مصلحتی حکم واعلام
ایتمک وایکجهیسی مالیه نظارتندن ویزیلان محاسبات عمومیه جدوللرینی

وَدَوَّارِكَ سَالِ مَحَاسِبُهُ بِنِي مَوَازِنُهُ مَالِيهِ فَاَنْوَيْتَهُ مَرْبُوطَ مَخْضَمَاتٍ
 جَدُولِ رَيْتِهِ تَطْبِيقِ اَيْلِهِ تَفَاوُتِ اَوْلُوبِ اَوْلِدِيغِي وَ اَوْلِدِيغِي حَالِدِهِ اَسْبَابِ
 وَ اِيْجَابِي وَ وَاِرْدَاتِ وَ مَصَارِفَاتِكَ اَسْتَيْفَا وَ صَرْفِي قَوَانِيْنِ وَ نِظَامَاتِ مَوْضُوعِيهِ
 مَوْافِقِ اَوْلُوبِ اَوْلِدِيغِي تَدْقِيْقِ وَ بِيَانِ اَيْلِكَدِرِ
 اَللّٰهُ سَكْرَنْجِي مَادَهٗ دِيَوَانِ مَحَاسِبَاتِ مَالِ مَامُوْرلِيْكَ وَ صَنْدُقِ اَمِيْنَلِيْكَ
 مَنْفَرْدَا رُوَيْتِ مَحَاسِبُهُ بِنِي مَالِيهِ نِظَارْتَنْدَنْ كَلَهْ جِكِ مَحَاسِبَاتِ عَوْمِيهِ
 جَدُولِ رَيْتِكَ وَ رُوْدِيْنَهٗ تَعْلِيْقِ اَيْتِيُوْبِ هَرْ سَنَهٗ خَتَامَنْدَهٗ تَدْقِيْقِ وَ رُوَيْتِهِ مَأْذُوْنَدِرِ
 بِوِ حَالِدِهِ مَامُوْر بِنِ مَوْمِي اَلِيْهَمِكِ نَهْ صُوْرْنَلَهٗ وَ نَهٗ وَ قَتْلَرَهٗ حَسَابِ وَ يَرْمَلِي
 لَازِمِ كَلَهْ جِكِي مَالِيهِ نِظَارْتِيْلَهٗ بِاَلْمَخَارَهٗ دِيَوَانِ مَحَاسِبَاتِيْجَهٗ قَرَار لَشُدِيْرِيْلَهٗ جَقْدِرِ
 اِدَارَهٗ بَلَدِيْهِ وَ تَأْسِيْسَاتِ عَوْمِيهِ مَالِ مَامُوْرلِيْ مَحَاسِبَاتِيْ بِهَمْمَهٗ حَالِ حَسَابَتِ
 مَتَعْلُقِ اَوْلِدِيغِي سَنَهٗ نِكَ خَتَامِيْلَهٗ بَرَا رِ تَدْقِيْقِ وَ رُوَيْتِ اَوْلْتَهٗ جَقْدِرِ

اَللّٰهُ طَقُوْزَنْجِي مَادَهٗ دِيَوَانِ مَحَاسِبَاتِ مَالِ مَامُوْرلِيْكَ اَيْرِيْ اَيْرِيْ حَسَابِيْرِي
 حَقَنْدَهٗ كِي حَكْمِ وَ قَرَار لِيْكَ نَتِيْجَهٗ لِيْ مَالِيهِ نِظَارْتِيْ طَرْفَنْدَنْ كَلَانِ دِيَوَارِ
 سَالِ مَحَاسِبُهُ لِيْ نَتِيْجَهٗ سَنَهٗ مَطَابِقِ اَوْلِدِيغِي خُصُوْصِيْ قَرَار نَامَهٗ لِيْ اَيْلِهِ وَ عَوْمَا
 حَسَابِيْرِ حَقَنْدَهٗ كِي حَكْمِ وَ قَرَار لِيْكَ مَحَاسِبَهٗ قَطْعِيْهِ قَانُوْنِيْ لَ اِيْجَهٗ سَنَهٗ مَرْبُوطِ
 مَحَاسِبَاتِ عَوْمِيهِ جَدُولِ رِيْ نَتِيْجَهٗ سَنَهٗ مَطَابِقِ اَوْلِدِيغِي عَوْمِيْ قَرَار نَامَهٗ اَيْلِهِ
 بِيَانِ وَ تَصَدِيْقِ اِيْدِرِ خُصُوْصِيْ قَرَار نَامَهٗ لِيْ قَنْغِيْ حَسَابِيْرَهٗ مَتَعْلُقِ اَوْلُوْزِ اَيْسَهٗ
 اَوْ حَسَابِيْرِكَ تَدْقِيْقِ اَوْلْدِيغِي دَاْرَهٗ لِيْ طَرْفَنْدَنْ وَ عَوْمِيْ قَرَار نَامَهٗ لِيْ دِيَوَانِ
 مَحَاسِبَاتِكَ هَيْئَتِ عَوْمِيْهِ سِيْ جَانَبَنْدَنْ اَعْطَا اَوْلْتُوْرِ

اَلْمَشْنَجِي مَادَهٗ دِيَوَانِ مَحَاسِبَاتِكَ هَر اِيْكِي دَاْرَهٗ سَنْدَنْ وَ بَرِيْلَانِ خُصُوْصِي
 قَرَار نَامَهٗ لِيْ نَتِيْجَهٗ عَوْمِيْهِ سَنَهٗ مَحَاسِبَاتِ عَوْمِيْهِ جَدُولِ رِيْلَهٗ دِيَوَارِكَ سَالِ
 مَحَاسِبُهُ لِيْ نَهٗ مَطَابِقْتِيْ مِيْدَانَهٗ چِيْقَارْمَقِ اَوْزَرَهٗ خُصُوْصِيْ قَرَار نَامَهٗ لِيْ
 وَ اَنْلَرِكَ مَسْتَنْدِ اَوْلِدِيغِي بِاَلْجَمْلَهٗ اَوْ رَاقِيْ جَمْعِ اَيْتِكَ اَوْزَرَهٗ رَيْسِ اَوْلِ طَرْفَنْدَنْ
 بِرَمِيْزِ مَامُوْر اِيْدِيْلُوْرِ

مِيْرِكَ خَلَاصَهٗ سِيْ دِيَوَانِ مَحَاسِبَاتِكَ هَيْئَتِ عَوْمِيْهِ سَنَهٗ وَ بَرِيْلُوْبِ مَدْحِيْ
 عَوْمِيْ يَهٗ تَبْلِيْغِي رَيْسِ اَوْلِ اَمْرِ اِيْدِرِ اَعْضَادَنْ مِيْرِكَ خَلَاصَهٗ سِنِيْ تَدْقِيْقِ
 اِيْدَهٗ جِكِ ذَاتِيْ دَخِيْ هَيْئَتِ عَوْمِيْهِ تَعْيِيْنِ اِيْلِرِ
 اَلْمَشْرِ بَرَنْجِي مَادَهٗ مِيْرِكَ خَلَاصَهٗ سِيْ وَ اَعْضَادَنْ تَدْقِيْقِ اِيْدَنْ ذَاتِكَ
 مَطَالَعَاتِيْ دِيَوَانِ مَحَاسِبَاتِكَ هَيْئَتِ عَوْمِيْهِ سَنَهٗ مَذَاكِرَهٗ اَوْلْتُوْرِ دَاْرَهٗ لَرْدَنْ

ویرایش اولان خصوصی قرارنامه‌ره متعلق تدقیقاتی اجرا ایدن میز هیئت
عمومیه‌یه جلب ایدیلور
مدعی عمومیك نتیجه رأی و افکاری استماع اولندقدن صکره دیوان
محاسباتك حکم و قرارلرینك مالیه نظارتندن کلان محاسبات عمومیه جدوللریله
سال محاسبه لرینه مطابقتی مشعر عمومی قرارنامه قرائت و تدقیق اولنوب
ایجاب ایدن مضبوطه سی تنظیم و تمهیر اولنور
التمش اونجی ماده دیوان محاسبات مضبوطه سی تنظیم و تمهیر اولنان عمومی
قرارنامه بی طبع ایله در عقب هیئت مبعوثانه اعطا ایدر

﴿ سکرینجی فصل ﴾

(مقام صدارته اعطا اولته جق اخطارات لایحه‌لری)

التمش اونجی ماده دیوان محاسبات دولتک امور مالیه سی محاسباتك
تدقیقات و محاکماتندن بشقه معاملات حسابیه اصلاحاتنه دأر مقام صدارته
اخطاراته دخی مأذوندر و معاملات حسابیه اضولجه مالیه نظارتی
طرفندن تعدیلات اجرا اولته جق اولدیغی حالده دیوان محاسباته معلومات
اعطاسی لازمدر
التمش دردیجی ماده هرسته رئیس اول طرفندن رئیس بانیر ایله مدعی
عمومی و دأرلرک انتخاب ایتدیکی ایکی اعضادن مرکب برانجمن تشکیل
اولته رقی وارداتك انواعك قوانین مخصوصه سیله و مصارفاتك انواعك
مرتب و مقنن اولان مخصوصاتیه تطبیقندن حاصل اولان مطالعات و دیوان
محاسباتك تدقیقات و تجارب واقعیه سی اوزرینه امور حسابیه ك اقسام
مختلفه سنجه و تصور اولنان اصلاحاتی حاوی اولجه تهیه و تنظیم قلمش
اولان لایحه مسوده سی او انجمنده تدقیق اولندقدن و بعده دیوان محاسباتك
هیئت عمومیه سنده و مدعی عمومی حضورنده بالذکره قرارشدر ایدقدن
صکره لایحه مقام صدارته تقدیم قلمور اشبو لایحه مجلس وکلاده دخی
بالتدقیق هیئت وکلانك مطالعاتیه برابر طبع ایتدیریله رك هیئت مبعوثانه
اعطا اولنور

« خاتمه »

التمش اونجی ماده دیوان محاسبات هیچ بر نظارتنه تابع و مربوط دکلدز
هیئت بر دأرله مخصوصه و مستقلده اقامت ایده جکدر
مطبعه حاضرده طبع اولمشدر
فی ۱۵ ذی الحجه سنه ۹۵